

Kontakt dla mediów:

e-mail: media@parp.gov.pl

Informacja prasowa

Warszawa, 12.06.2024 r.

Środki dla przedsiębiorców na GOZ. Fundusze Europejskie wspierają zazielenianie polskich firm

Gospodarka o obiegu zamkniętym jest jednym z głównych priorytetów Unii Europejskiej, wpisującym się w szersze ramy polityki klimatycznej i zrównoważonego rozwoju. GOZ stanowi integralny element dążenia UE do neutralności klimatycznej do 2050 roku. Zmniejszenie ilości odpadów oraz efektywne wykorzystanie zasobów mają kluczowe znaczenie dla redukcji emisji gazów cieplarnianych. Istotną rolę we wspieraniu transformacji polskich firm w kierunku modelu gospodarki obiegu zamkniętego odgrywa Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. Organizuje ona szereg działań finansowanych z Funduszy Europejskich, które wspierają innowacje i inwestycje związane z GOZ.

Czym jest gospodarka obiegu zamkniętego?

Gospodarka obiegu zamkniętego (GOZ) lub inaczej gospodarka cyrkularna to model biznesowy, który dąży do minimalizacji zużycia surowców przy jednoczesnej minimalizacji powstawania odpadów lub do ich ponownego wykorzystywania. Jej celem jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i poziomu wykorzystania energii. Tworzy ona zamknięte pętle procesów, w których powstające odpady traktowane są jako surowce w kolejnych fazach produkcji, dążąc do ich minimalizacji, czy nawet wyeliminowania tam, gdzie to możliwe. Takie działanie pomaga tworzyć zrównoważoną, niskoemisyjną i konkurencyjną gospodarkę. Wprowadzenie zmian w zakresie GOZ, nie tylko służy naszemu środowisku naturalnemu, ale wyróżnia firmę na rynku, zmniejsza koszty prowadzenia działalności oraz wpływa na jakość świadczonych usług.

Działanie gospodarki o obiegu zamkniętym jest stosunkowo proste, ale wymaga od poszczególnych firm mądrego projektowania procesu produkcji. GOZ to taka gospodarka, w której – z definicji – odpady nie występują. Każdy materiał jest bowiem traktowany jako surowiec do ponownego wykorzystania. Idea GOZ jest oparta m.in. na hierarchii postępowania z odpadami i zasadzie „6R”: odmów (*refuse*), ogranicz (*reduce*), używaj ponownie (*reuse*), naprawiaj (*recover*), oddaj do recyklingu (*recycle*), zastanów się co możesz zrobić lepiej (*rethink*).

Przestawienie na gospodarkę obiegu zamkniętego wpisuje się w plany strategiczne Unii Europejskiej i Polski. To część wizji osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 roku i zapewnienia ciągłości produkcji w obliczu kończących się zasobów surowców nieodnawialnych. Unia Europejska dąży do przekształcenia tradycyjnego modelu gospodarki liniowej – produkcji, konsumpcji i wyrzucania – na model gospodarki o obiegu zamkniętym, w którym produkty, materiały i surowce są utrzymywane w gospodarce tak długo, jak to możliwe.

Mapa drogowa GOZ

We wrześniu 2019 r. uchwałą Rady Ministrów przyjęta została [„Mapa drogowa transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym”](#). To dokument zawierający zestaw narzędzi, nie tylko legislacyjnych, które mają na celu stworzenie warunków do wdrożenia w Polsce nowego modelu gospodarczego. Proponowane działania dotyczą przede wszystkim prac analityczno-koncepcyjnych, informacyjno-promocyjnych oraz koordynacyjnych w obszarach znajdujących się we właściwości poszczególnych resortów. Mapa Drogowa GOZ jest jednym z projektów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Rozdział I „Zrównoważona produkcja przemysłowa” ma zwrócić uwagę na istotną rolę przemysłu w polskiej gospodarce oraz na nowe możliwości jego rozwoju. Rozdział II „Zrównoważona konsumpcja” pokazuje, jak duży potencjał istnieje na tym – dotychczas często pomijanym – etapie cyklu życia. Rozdział III „Biogospodarka” dotyczy gospodarowania surowcami odnawialnymi (cyklu biologicznego GOZ), które w polskich realiach mają duży potencjał. Rozdział IV „Nowe modele biznesowe” wskazuje możliwości przeorganizowania sposobów funkcjonowania różnych uczestników rynku w oparciu o ideę GOZ. Rozdział V dotyczy wdrażania i monitorowania GOZ.

Serwis PARP poświęcony tematyce GOZ

W ubiegłym roku Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości uruchomiła nowy serwis poświęcony gospodarce obiegu zamkniętego (GOZ) i ochronie środowiska. Są tam zamieszczane artykuły oraz informacje dotyczące aktualnych naborów prowadzonych przez PARP oraz planowanych wydarzeń. Na stronie PARP zainteresowani znajdą wszelkie informacje na temat tego, czym dokładnie jest GOZ i dlaczego warto wprowadzić zasadę 6R zarówno w swoim biznesie, jak i codziennym życiu. W zakładce „dobre praktyki” przedstawiono mapę Polski, na której sukcesywnie będą dodawane kolejne przedsiębiorstwa, które wdrożyły w swoim biznesie rozwiązania z obszaru GOZ. Na stronie systematycznie są również publikowane linki do artykułów i materiałów wideo dotyczących tematyki GOZ. Celem opracowywanych i udostępnianych przez PARP materiałów informacyjnych i szkoleniowych ma być propagowanie idei cyrkularności wśród MŚP, przybliżanie obowiązujących regulacji prawnych w tym zakresie oraz promocja źródeł finansowania inwestycji z obszaru GOZ. Serwis poświęcony tematyce gospodarki obiegu zamkniętego jest dostępny pod linkiem: www.parp.gov.pl/goz.

Na jakie wsparcie w zakresie GOZ mogą liczyć przedsiębiorcy?

W obecnej perspektywie finansowej na lata 2021-2027 zaplanowano szereg działań wspierających mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa w realizacji zasad gospodarki obiegu zamkniętego. W ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), organizowane jest działanie [„GOZ – to się opłaca”](#). Celem konkursu jest wsparcie przedsiębiorstw w zakresie rozwoju kompetencji dotyczących zielonej ekonomii w obszarze niskiej/zerowej emisyjności lub gospodarki o obiegu zamkniętym, a co za tym idzie popularyzacja w Polsce najlepszych rozwiązań gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ) – produktów, modeli biznesowych ukierunkowanych na osiągnięcie efektów środowiskowych oraz korzyści ekonomicznych, społecznych i zarządczych.

W ramach inicjatywy przedsiębiorcy mają dostęp do szeregu szkoleń skupiających się na kluczowych aspektach zielonej ekonomii, które obejmują szeroki zakres tematów, od podstaw transformacji z gospodarki liniowej na model obiegu zamkniętego, po zaawansowane strategie poszukiwania innowacyjnych, zrównoważonych modeli biznesowych. Dodatkowo, uczestnicy programu mogą korzystać z indywidualnego doradztwa, które jest nieocenione przy praktycznym wdrażaniu nowych rozwiązań i adaptacji do dynamicznie zmieniającego się środowiska biznesowego. Ta kompleksowa oferta ma zapewnić przedsiębiorcom realne ułatwienie przejścia na bardziej ekologiczne i zrównoważone praktyki biznesowe. Udział w szkoleniach i doradztwie poszkoleniowym jest w 100% finansowany ze środków UE, co oznacza, że uczestnicy nie ponoszą żadnych opłat. Przedsiębiorcy mogą zgłaszać się do jednego z 8 podmiotów oferujących szkolenia, a nabory trwają do 2026 r.

13 czerwca 2024 r. rozpocznie się nabór do [drugiego etapu działania „Gospodarka o obiegu zamkniętym w MŚP”](#) finansowanego z Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW). Nabór koncentruje się na wdrażaniu zaawansowanych modeli biznesowych GOZ-transformacji, które zostały opracowane w pierwszym etapie działania. O wsparcie mogą ubiegać się mikro, mali i średni przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą na terytorium Polski Wschodniej, tj. województwa: lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego lub mazowieckiego z wyłączeniem regionu warszawskiego stołecznego. Maksymalna kwota dofinansowania, jaką można uzyskać na realizację projektu to 3,5 mln zł, w przypadku pomocy de minimis intensywność wsparcia może sięgać do 85% kosztów kwalifikowalnych. Takie wsparcie pozwoli na kompleksową modernizację i adaptację przedsiębiorstw do wymogów zrównoważonego rozwoju, zgodnie z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym.

– W ramach II etapu działania, wsparcie będzie można przeznaczyć na projektowanie i przeprowadzanie prac dostosowawczych do wdrożenia nowego modelu biznesowego GOZ-transformacji, zakup oraz wdrażanie nowoczesnych technologii, inwestycje w zakup maszyn przyjaznych dla środowiska, czy szkolenia i przekwalifikowanie pracowników w celu adaptacji do nowych procesów wprowadzonych w przedsiębiorstwie. Wnioski będą przyjmowane do 19 grudnia 2024 roku – powiedziała **Izabela Fiszer**, zastępca dyrektora Departamentu Internacjonalizacji Przedsiębiorstw w PARP.

W lipcu 2024 r. planowane jest również uruchomienie kolejnego naboru do [I etapu działania „Gospodarka o obiegu zamkniętym w MŚP”](#). Koncentruje się on na opracowaniu modelu biznesowego GOZ-transformacji. W naborze mogą wziąć udział mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) prowadzące działalność gospodarczą na terenie Polski Wschodniej. W ramach I Etapu działania możliwe jest sfinansowanie zakupu usług doradczych świadczonych przez doradców zewnętrznych, niezbędnych do opracowania modelu biznesowego GOZ-transformacji. Dofinansowanie stanowi pomoc de minimis i wynosi 82 781 zł. Maksymalnie można otrzymać do 100% kosztów kwalifikowanych projektu, co oznacza, że przedsiębiorca nie musi mieć wkładu własnego.

Dzięki dofinansowaniu firmy będą mogły przeprowadzić audyt i na podstawie jego wyników ustalić możliwe kierunki transformacji w nurcie GOZ oraz określić potencjalne możliwości

współpracy z innymi przedsiębiorstwami w tym zakresie. W szczególności konkurs zakłada m.in.: tworzenie i udział w łańcuchach dostaw, ekoprojektowanie, symbiozę przemysłową oraz odzysk i ponowne wykorzystanie szeroko rozumianych odpadów.

Wsparcie przedsiębiorców na projekty związane z GOZ zostały także uwzględnione w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). 25 czerwca br. zostanie uruchomiona możliwość składania wniosków w ramach inwestycji A2.2.1. [„Inwestycje we wdrażanie technologii i innowacji środowiskowych, w tym związanych z GOZ”](#). Wsparciem zostaną objęte przedsięwzięcia MŚP, których celem jest opracowanie i wdrożenie w firmie technologii środowiskowych, w tym związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym.

– W ramach realizowanego przez PARP naboru przedsiębiorcy będą mogli otrzymać nawet 3,5 mln zł dotacji. Maksymalna dopuszczalna intensywność wsparcia może wynieść do 85% wydatków kwalifikowanych. Na wsparcie mogą liczyć przedsięwzięcia, które skupiają się na inwestycjach w infrastrukturę i wyposażenie, wdrożenie wyników badań, inwestycje w ochronę środowiska i gatunków, w wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i w szeroko rozumiane podnoszenie efektywności energetycznej. Wnioski będzie można składać do 20 sierpnia 2024 r. – powiedział **Arkadiusz Dewódzki**, dyrektor Departamentu Internacjonalizacji Przedsiębiorstw w PARP.

Zazielenianie przedsiębiorstw to również jeden z modułów [„Ścieżki SMART”](#) z programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG). Działanie ma na celu zwiększenie zdolności badawczych i innowacyjnych polskich firm. Ścieżka SMART opiera się na realizacji projektów modułowych, czyli takich, gdzie przedsiębiorca wybiera co najmniej jeden z dwóch modułów obowiązkowych (prace badawczo-rozwojowe lub wdrożenie innowacji) oraz dowolną liczbę modułów fakultatywnych, wśród których znajduje się moduł zazielenienia przedsiębiorstw. Jego celem jest przekształcenie przedsiębiorstwa w kierunku zrównoważonego rozwoju oraz gospodarki o obiegu zamkniętym. Wsparcie finansowe obejmuje działania dotyczące m.in. usprawnienia gospodarki odpadami, zwiększenia efektywności energetycznej, redukcji zanieczyszczeń, efektywniejszej gospodarki materiałowej, ekoprojektowania czy weryfikacji technologii środowiskowych. Realizacja modułu ma wpływać na zmianę myślenia przedsiębiorstw o całości prowadzonej działalności gospodarczej, uwzględnienia jej aspektów środowiskowych i przestawieniu na model cyrkularny.

Kolejny nabór do „Ścieżki SMART” będzie trwał od 27 czerwca do 24 listopada 2024 r. O dofinansowanie mogą ubiegać się wyłącznie mikro, mali i średni przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

